

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 1. julija 1863. ~

Gospodarske stvari.

Letošnji pridelek svile na Goriškem
in marsikaj o sviloreji tudi drugim svilorejcem.

Opačjeselo na Goriškem 20. rož. Š. — Vem, da bi Slovenci na Kranjskem in Štajarskem, ki so že letos toliko murv zasadili, radi kaj slišali o uspehu letošnje sviloreje (židnega pridelka). Ker živim v okraji, kjer se brez razločka vsi ljudje od starodavnih časov s svilorejo pečajo, naj povem, kako se nam je kaj letos sponesla. Od začetka je kazala kaj lepo; le prve dni tega mesca je deževno in mrzlo vreme sila črvičev podavilo. Vendar nam je ostal še lep pridelek, kakoršnega že več let nismo imeli. Smem reči, da je lep krajcar prišel v našo županijo. Čeravno letos ni toliko kupca iz Laškega, kakor druge leta, ker ti, ki jo od nas kupujejo, so večidel naši sosede iz bližnje Furlanije, vendar ima dobro blago še zmiraj svojo ceno. Galetu pšenične barve plačujejo do 1 gld. 20 kr., živorumeno in kaj malega z belo zmešano pa od 60 do 90 kr. funt; čisto bela ima pa res nizko ceno. Sicer pa velja tu, kar pri vsaki izvanredni kupčiji, da blago nima stanovitne cene, marveč kakor okolnosti nanesejo. Sicer tožijo naši Slovenci na Goriškem, ki so se v pretečenih letih visoke cene privadili, da je letos nekako prenizka; pravijo, da je predivo dražje od svile in da se potem takem ne izplača se s svilorejo za tako majhen dobiček ukvarjati. Al če pomislimo, da si kmet zraven svojih kmetijskih opravil brez silnih težav kar na lahkem kakih 50 do 60 gold. v kratkem času prisluži, se koj prepričamo, da so take tožbe krive. Po mojem mnenju ne gré nikakor lakovno gledati le na velik dobiček pri vsakem posameznem pridelku, marveč ukupnost vseh pridelkov se mora v ozir jemati. En obilen proizvod drugemu ceno spodbija. Če bo svile obilno, bo tudi predivo, platno in druga obleka boljši kup, kar je prostim ljudem od večje koristi. Čudim se le, da ljudje, ki so kakor volk na dobiček, ravno pri sviloreji večkrat brez velike sile v pest pridejo odrtnikom, ki jim lep del dobička odnesejo. Skoraj vsako leto dohajajo k nam laški širokoustniki, ki ljudem svilno seme s toliko hvalo vrivajo proti temu, da bi jim četrto ali celo tretjino pridelka za njih seme plačali. To je pač očitna odrtija, ker za 6 do 7 goldinarjev semena tirjajo o letnji čez 30 gold. pridelka. S tako zvijačo večkrat cele vasi v kremplje dobijo. Smehljaje se pobirajo ob svojem času svoje prenapete obresti; kmet pa toži, da mu nehvaležna sviloreja premalo dobička vrže. Še ni skušnja dovelj zmodrila našega ljudstva!

Odprto pisemce Gorenkam o sviloreji.

Ljube „Novice!“ rada vas preberam, pa se mi čudno zdi, da iz Gorenskega nobene novice zastran murvo- in sviloreje ne najdem. *) Ker se tedaj o tem nobeden ne oglasi, naj jez iz svoje nove domačije, iz lepe Liburnije, par vrstic pišem.

Že več let se moj stric Jože Pohar — Pužman — v Poljčah na Gorenskem z rejo murv ukvarjajo; tudi so že večkrat nekoliko židnih črvičev za skušnjo imeli, lani pa precej veliko. Slučajno je bil tukaj Talijan, ki ga ne stane težko, tudi deleč po zdravo seme iti; vidil je moje črvice, katerih seme sem imela od strica. Koj si kupi in praša: od kod je seme? Na odgovor: „iz Gorensko-Kranjskega“, jo nemudoma odrine k mojemu stricu v Poljče. Njegove kokone brez ovinka kupi, in podá se tudi h Katrici begunski, ktere uljudnost je naš Zarnik omenil. S Pužmanom se pogodi po 4 gold. za funt kokonov; Katrica in njeni oče (pridni murvorejec, Pretnar — Jura po domače) sta pa ceno bolj napela, tako, da Talijan ni mogel nič opraviti. Vendar mu je bilo žal, da tako lepih, popolnoma zdravih svilodov ni kupil. Pa kaj mu je bilo storiti? Meni se priporoči, in jez sem jih kupila od Katrice za se in za Talijana po 8 gold. Iz tega semena sem jih izredila letos prav srečno, pa sem jih dober kup — le po goldinarji — prodala, ker Lah ne mara za primorsko seme. Pa v Božje ime! naj so tudi le po goldinarji, — 100 funtov znese vendar sto goldinarjev! Lepi denarci za podporo gospodinji! Zavoljo Pužmanovega in Katričnega semena mi je pa Talijan pisal, da se je prav dobro poneslo, in da kmalo — iz Brešije — pride, da si na Gorenskem zdravega semena za drugo leto nakupi.

Funt kokonov dá laško unčo jajčic; unča se pa na Laškem po 8 do 12 gold. prodajo; zato naj Gorenci in Gorenke, ki imajo zdrave črvice, pošteno ceno postavijo: na eno stran, da dobro prodajo, na drugo pa, da Talijana ne oplašijo preveč s preveliko ceno.

In tako sklenem svojo revno pisarijo. Pozdravljam vse Gorenke, posebno pa Katrico in druge pridne svilorejke.

Ako Vam je to pismo všeč, Vam bom drugikrat pisala, kako smo tukaj božje drevo nasadili, in kako se na njem same gosence pasejo in svilo delajo, ktero Talijan zove: „Seta dei poveri“, to je, „žida ubogih.“
Minca.

V Brsecu v Istri 22. junija 1863.

*) Prezrli ste, častita gospá, kar so „Novice“ še le unidan pisale o gospodarji Netu in lani in predlanskem o gospodu Florianu in družih. Al drago nam je, da niste zapazili le-teh spisov, ker sicer bi se ne bili oglasili danes, in naš list bi bil na škodi za domoljubno pisateljco, ki se je prva spustila v gospodarske stvari. Hvala! Prosimo le večkrat kaj. Vr.